

TÜFE Eylül ayında beklentilerin altında gerçekleşti.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre tüketici fiyatları Eylül'de aylık bazda %1,25 oranında artarak piyasa beklentilerinin altında gerçekleşti. Piyasa beklentisi TÜFE'de aylık artışın %1,35 seviyesinde olacağı yönündeydi. Aynı dönemde Yİ-ÜFE ise Şubat 2021'den bu yana en düşük artışını gerçekleştirerek aylık bazda %1,55 yükseldi.

Yıllık TÜFE enflasyonu Eylül'de %19,58'e yükseldi.

Yükseliş trendini sürdüren yıllık TÜFE enflasyonu Eylül ayında %19,58 ile son 2,5 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Yıllık Yİ-ÜFE enflasyonu ise Ağustos ayında ulaştığı %45,52 seviyesinden Eylül'de %43,96 düzeyine geriledi.

Eylül (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2020	2021	2020	2021
Aylık	0,97	1,25	2,65	1,55
Yılsonuna Göre	8,33	13,04	13,44	30,50
Yıllık	11,75	19,58	14,33	43,96
Yıllık Ortalama	11,47	16,42	7,71	33,83

11 Ana harcama grubunda fiyatlar artış kaydetti.

Eylül ayında 12 ana harcama grubunun 11'inde fiyatlar bir önceki aya kıyasla artarak tüketici fiyatlarındaki yükselişin genele yayıldığına işaret etti. Eylül ayında okulların açılmasıyla birlikte fiyatların aylık bazda %5,15 ile en hızlı arttığı ana harcama grubu olan eğitimdeki söz konusu artış aylık TÜFE enflasyonunu 12 baz puan yukarı çekti. Katkılar itibarıyla incelendiğinde harcama grupları içinde yüksek paya sahip olan konut grubu bu dönemde doğalgaz ve elektrik fiyatlarındaki artışların etkisiyle aylık TÜFE enflasyonunu 37 baz puan ile en fazla yükselten grup oldu. Fiyatların aylık bazda %3,33 yükseldiği ev eşyası grubu da aylık TÜFE enflasyonunu 28 baz puan artırdı. Eylül ayında fiyatların gerilediği tek grup olan giyim ve ayakkabı grubunun aylık TÜFE enflasyonu üzerinde sınırlı etkisi oldu.

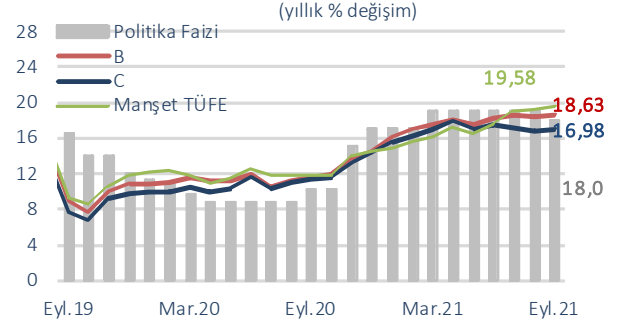
Ana harcama gruplarının yıllık tüketici enflasyonu üzerindeki etkilerine bakıldığında, fiyatların yıllık bazda %28,8 ile en hızlı arttığı gıda grubunun 699 baz puan ile TÜFE enflasyonunu en yüksek katkıyı yapan grup olduğu görülüyor. Fiyatların yıllık bazda %21 arttığı konut grubu tüketici enflasyonu üzerinde 322 baz puan etkide bulunurken, aynı dönemde fiyatların %20,2 yükseldiği ulaştırma grubu da yıllık TÜFE enflasyonuna 312 baz puan katkıda bulundu.

Çekirdek enflasyon göstergeleri...

Eylül'de mevsimlik ürünler hariç TÜFE'de aylık artış %1,56 ile manşet enflasyonun üzerinde gerçekleşirken, yıllık artış %19,82 ile Aralık 2018'den bu yana en yüksek düzeyine ulaştı. TCMB tarafından yakından takip edilen B (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) çekirdek enflasyon göstergelerindeki aylık artışlar da sırasıyla %1,50 ve %1,51

oldu. Bu dönemde, B endeksi yıllık bazda %18,63 ile son 32 ayın en yüksek seviyesine ulaşırken, C endeksi yıllık bazda %16,98 oranında artış sergiledi. Çekirdek enflasyon göstergelerinde kaydedilen artışlar, enflasyonun ana eğiliminde yükseliş olduğuna işaret ediyor.

TCMB Politika Faizi ve TÜFE Göstergeleri

Ana metaller ve gıda grubu yıllık Yİ-ÜFE enflasyonunda öne çıktı.

Yİ-ÜFE'de Eylül ayında fiyat artışları yüksek bazın etkisiyle aylık bazda görece ılımlı gerçekleşti. Bu dönemde aylık bazda en yüksek fiyat artışı %4,5 ve %4 ile sırasıyla diğer ulaşım araçları ile kömür ve linyit sektörlerinde gerçekleşti. Bu dönemde Yİ-ÜFE enflasyonuna en fazla katkıda bulunan sektör 22 baz puan ile gıda ürünleri olurken, bu sektörü 16 baz puan ile kok ve rafine petrol ürünleri izledi. Uzun süredir yüksek oranlı artışların kaydedildiği ham petrol ve doğal gaz grubunda fiyatların Eylül'de aylık bazda %4,8 gerileyerek Yİ-ÜFE artışını 3 baz puan sınırlandırması dikkat çekti.

Yıllık bazda bakıldığında kok ve rafine petrol ürünleri ile ana metaller sektörlerinde fiyat artışlarının sırasıyla %102 ve %92 ile yüksek düzeylerde gerçekleştiği görülüyor. Bu dönemde %43,96 düzeyindeki yıllık Yİ-ÜFE enflasyonuna en yüksek katkısı 762 baz puanla ana metal ürünleri yaparken, yıllık bazda %38 fiyat artışının kaydedildiği gıda grubunun etkisi 732 baz puan düzeyinde gerçekleşti.

Beklentiler...

Son dönemde üreticilere yönelik elektrik ve doğalgaz fiyat tarifesinin yanı sıra tütün ürünleri ve telekomünikasyon fiyat tarifelerinde yapılan artışlar ile konaklama ve yeme-içme gibi hizmetlerde son 14 aydır uygulanmakta olan KDV indirimlerinin 1 Ekim itibarıyla sona ermesi önümüzdeki dönemde enflasyon göstergeleri üzerinde yukarı yönlü baskıyı arttıracak unsurlar olarak görülüyor. Ayrıca, döviz kurlarında yaşanan dalgalanmanın ve küresel petrol fiyatlarına yönelik tahminlerin de yükselmesi önümüzdeki dönemde tüketici ve üretici fiyatlarına ilişkin ilave risk oluşturuyor. Önümüzdeki aylarda yüksek baz etkisinin aşamalı biçimde devreye girerek yıllık enflasyon oranı üzerinde bir miktar sınırlayıcı etkide bulunmasını beklemekle birlikte, yılsonu enflasyonunun Eylül ayı başında yayımlanan Orta Vadeli Program'daki %16,2'lik hedefin üzerinde gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

		Enflasyon (%)							
		TÜFE (2003=100)				Yİ-ÜFE (2003=100)			
		Yıllonuna		Yıllık	Ortalama	Yıllonuna		Yıllık	Ortalama
Aylık	Göre	Aylık	Göre						
2019	Ocak	1,06	1,06	20,35	17,16	0,45	0,45	32,93	28,70
	Şubat	0,16	1,23	19,67	17,93	0,09	0,55	29,59	29,97
	Mart	1,03	2,27	19,71	18,70	1,58	2,14	29,64	31,17
	Nisan	1,69	4,00	19,50	19,39	2,98	5,18	30,12	32,24
	Mayıs	0,95	4,99	18,71	19,91	2,67	7,99	28,71	32,85
	Haziran	0,03	5,01	15,72	19,88	0,09	8,09	25,04	32,81
	Temmuz	1,36	6,44	16,65	19,91	-0,99	7,02	21,66	32,34
	Ağustos	0,86	7,35	15,01	19,62	-0,59	6,39	13,45	30,51
	Eylül	0,99	8,42	9,26	18,27	0,13	6,53	2,45	26,44
	Ekim	2,00	10,59	8,55	16,81	0,17	6,71	1,70	22,58
	Kasım	0,38	11,01	10,56	15,87	-0,08	6,63	4,26	19,68
	Aralık	0,74	11,84	11,84	15,18	0,69	7,36	7,36	17,56
2020	Ocak	1,35	1,35	12,15	14,52	1,84	1,84	8,84	15,71
	Şubat	0,35	1,71	12,37	13,94	0,48	2,33	9,26	14,18
	Mart	0,57	2,29	11,86	13,33	0,87	3,22	8,50	12,61
	Nisan	0,85	3,16	10,94	12,66	1,28	4,54	6,71	10,87
	Mayıs	1,36	4,57	11,39	12,10	1,54	6,15	5,53	9,14
	Haziran	1,13	5,75	12,62	11,88	0,69	6,89	6,17	7,74
	Temmuz	0,58	6,37	11,76	11,51	1,02	7,98	8,33	6,81
	Ağustos	0,86	7,29	11,77	11,27	2,35	10,52	11,53	6,71
	Eylül	0,97	8,33	11,75	11,47	2,65	13,44	14,33	7,71
	Ekim	2,13	10,64	11,89	11,74	3,55	17,48	18,20	9,11
	Kasım	2,30	13,19	14,03	12,04	4,08	22,26	23,11	10,69
	Aralık	1,25	14,60	14,60	12,28	2,36	25,15	25,15	12,18
2021	Ocak	1,68	1,68	14,97	12,53	2,66	2,66	26,16	13,64
	Şubat	0,91	2,60	15,61	12,81	1,22	3,92	27,09	15,14
	Mart	1,08	3,71	16,19	13,18	4,13	8,21	31,20	17,04
	Nisan	1,68	5,45	17,14	13,70	4,34	12,91	35,17	19,44
	Mayıs	0,89	6,39	16,59	14,13	3,92	17,34	38,33	22,24
	Haziran	1,94	8,45	17,53	14,55	4,01	22,04	42,89	25,38
	Temmuz	1,80	10,41	18,95	15,15	2,46	25,05	44,92	28,47
	Ağustos	1,12	11,65	19,25	15,78	2,77	28,51	45,52	31,34
	Eylül	1,25	13,04	19,58	16,42	1,55	30,50	43,96	33,83

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.